

Quickscan woningbouw De Pirk Noord te Vaassen

Toetsing van de nieuwbouwplannen aan de wet- en regelgeving voor
natuur

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Arnhem, 19 november 2013

Verantwoording

Titel : Quicksan woningbouw De Pirk Noord te Vaassen

Subtitel : Toetsing van de nieuwbouwplannen aan de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 331742

Referentienummer : GM-0117904

Revisie :

Datum : 19 november 2013

Auteur(s) : ing. A.M. Poelmans

E-mail adres : Arjen.Poelmans@grontmij.nl

Gecontroleerd door : Mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R. Vink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 26 355 83 55
F +31 26 445 92 81
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Beschrijving plangebied	5
2	Natuurwetgeving	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortbescherming	8
3	Ecologische waarden en effectbepaling	9
3.1	Beschermde gebieden	9
3.2	Beschermde soorten	10
4	Conclusies en aanbevelingen	14
4.1	Gebiedsbescherming	14
4.2	Soortbescherming	14

Bijlage 1: Literatuur

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet.

De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende flora en fauna en hun leefomgeving.

Figuur 1 Luchtfoto met het geactualiseerde plangebied De Pirk Noord te Vaassen (rood gemarkeerd)
(Bron: Googlemaps)

In Vaassen is De Pirk bv gestart om op het bedrijventerrein De Pirk woningbouw te realiseren. In een deel van het plangebied zijn in de afgelopen jaren een aantal woningen gerealiseerd. Het overige deel is nog braakliggend terrein en zal in de toekomst worden ontwikkeld. Dit deel (figuur 2, rood aangegeven) wordt in twee fasen uitgevoerd. Voor de realisatie van fase 1 wordt een uitgebreide omgevingsvergunning aangevraagd. Hiervoor moet een aantal onderzoeken worden uitgevoerd, waarvan onderzoek naar de effecten van het plan op beschermde soorten een verplicht onderdeel is. Voor fase 2 zal later (na onteigening) een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

De Pirk bv heeft Grontmij gevraagd dit onderzoek in de vorm van een quickscan uit te voeren.

In 2008 is voor de gehele locatie De Pirk Noord een quickscan uitgevoerd door Grontmij (Oskamp 2008). Door wijzingen in het plan en de geldigheidsduur van de ecologische gegevens (max. 5 jaar) is de quickscan uit 2008 geactualiseerd voor een deel van het plangebied (figuur 2, rood aangegeven).

Figuur 2 onderzoeklocatie quickscan 2008 (zwart) en quickscan 2013 (rood) (Bron: Googlemaps).

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat momenteel uit een gedeelte met nieuwbouw woningen en een braakliggende terrein met een aantal gebouwen (zie foto 1 - 5). De meeste gebouwen die nog op de luchtfoto (figuur 2) staan zijn inmiddels gesloopt. Er is in het plangebied geen open water aanwezig. Aan de oostkant langs de Laan van Fasna loopt een fietspad met daarlangs opgaande begroeiing welke gehandhaafd blijft.

Foto 1-2. Overzicht middengebied van het plangebied dat voornamelijk bestaat uit braakliggend terrein met een aantal gebouwen.

Foto 3-4. gebouwen welke in fase 2 zullen worden gesloopt

Foto 5. de woning aan de Veenweg wordt gehandhaafd

2 Natuurwetgeving

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en deze heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringsstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingend de redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

2.1.1.1 Natura 2000

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

2.1.1.2 Beschermde Natuurmonument

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.2 *Streekplan*

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzen- en weidevogelbeschermingsgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

2.1.2.1 Ecologische Hoofdstructuur

De EHS bestaat in Gelderland uit bestaande natuurgebieden, verwevingsgebieden en ecologische verbindingzones die belangrijke gebieden met elkaar verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

2.1.2.2 Weidevogel- en ganzengebied

De provincie Gelderland neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet zijn toegestaan.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend “wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort”. In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen. Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen.

1. Algemene soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden.

2. Overige soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).

3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
- er geen alternatief is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen verstorende werkzaamheden in principe altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

3 Ecologische waarden en effectbepaling

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten

Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied de Veluwe ligt op 2,5 km van het plangebied. Fysieke aantasting van het gebied is daarmee niet aan de orde. Ook verstoring is uitgesloten, omdat het plangebied op ruime afstand is gelegen van het beschermde gebied.

Figuur 2 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000 gebied (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>)

Ook voor de beschermde natuurmonumenten zijn er geen negatieve gevolgen. In de verre omtrek van het plangebied zijn geen beschermde natuurmonumenten aanwezig, zodat de negatieve effecten op deze gebieden zijn uitgesloten. Het dichtbijgelegen beschermde natuurmonumenten zijn het Mosterdveen (Vierhouten) en Buitenplaats Vosbergen (Heerde).

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied is niet gelegen binnen de EHS. Aan de zuidkant van Vaassen is het stroomgebied van de Egelbeek aangewezen als EHS en aan de noordkant is dit het Vaassense bekenstelsel. Fysieke aantasting van de EHS is uitgesloten.

Ook verstoring is niet aan de orde, gezien het plangebied is omsloten door bestaande bebouwing en op enige afstand van de EHS is gelegen.

Figuur 3 Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van EHS (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>)

3.1.3 Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden

Er zijn in de directe omgeving geen weidevogel en ganzenbeschermingsgebieden aanwezig. Negatieve effecten als gevolg van de ontwikkelingen in het plangebied zijn dan ook uitgesloten.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek heeft als doel een overzicht te geven van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde flora en fauna in het plangebied en omgeving. Hierbij is gebruik gemaakt van diverse ecologische (werk)atlassen en websites.

Er is onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van soorten beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 van de AMvB Flora- en faunawet en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4. Dit betreft de vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar door beschermd zijn.

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

- Ecologische atlassen;
 - Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie (Limpen, et al. 1997).
- NDFF gegevens (2007-2012);
- website RAVON (www.ravon.nl) voor verspreidingskaarten amfibieën, reptielen en vissen;
- website Zoogdierenvereniging (www.zoogdierenvereniging.nl); zoogdierenatlas Gelderland;
- Website Waarneming.nl (www.waarneming.nl).

3.2.2 Oriënterend veldbezoek

Op 6 mei 2008 is een eerste veldonderzoek uitgevoerd in het plangebied. In het kader van de actualisatie is tijdens een oriënterend veldbezoek op 2 oktober 2013 het plangebied bezocht. Dit veldbezoek is uitgevoerd door de bevoegde ecooloog Arjen Poelmans. Vanwege het tijdstip in het jaar, buiten de gunstige waarnemingsperiode van soorten, is alleen onderzoek uitgevoerd naar de habitats van soorten beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 (vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen het gehele jaar door beschermd zijn). Er heeft geen structureel onderzoek plaats gevonden naar het daadwerkelijk voorkomen van flora en fauna, maar tijdens het veldbezoek verrichte waarnemingen zijn wel genoteerd.

3.2.3 Planten

Bronnenonderzoek

Op basis van de beschikbare gegevens zijn geen beschermde soorten (tabel 2 & 3 Ffwet) in het plangebied te verwachten.

Oriënterend veldonderzoek

De begroeiing in het plangebied bestaat uit pioniersvegetatie van braakliggende terreinen met onder andere Canadese Fijnstraal, Perzikkruid en Zwarte nachtschade. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Op basis van de bestaande situatie (braakliggend terrein gedeeltelijk in gebruik voor opslag), kan aangenomen worden dat de beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet niet voorkomen.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor de planten is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.4 Ongewervelden

Bronnen onderzoek

Op basis van de gegevens van NDFF is buiten het plangebied maar binnen de bebouwde kom van Vaassen een Vliegend Hert (tabel 2) waargenomen. Het gaat hier om waarnemingen uit 2007. Deze soort heeft een voorkeur voor oude eiken en de nabij gelegen Veluwe behoort tot het verspreidingsgebied van deze soort. In het plangebied komen geen oude eiken voor en daarom is uitgesloten dat deze soort in het plangebied voorkomt.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Het tijdstip was ook ongeschikt voor het doen van waarnemingen van de meeste insectensoorten. Beschermde ongewervelden (dagvlinders, libellen, mieren, kevers) zijn in het plangebied niet te verwachten. Het gewenste habitat voor veel beschermde ongewervelden betreft bos-, heide, moeras- en veengebieden, en dat ontbreekt in het plangebied. Het plangebied is wel geschikt voor algemeen in Nederland voorkomende ongewervelden die niet onder het beschermingsregiem vallen.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Bronnenonderzoek

Op basis van gegevens van RAVON (2002-2012) zijn de volgende amfibieën en reptielen waargenomen in het uurhok waarin het plangebied is gelegen: Kleine Watersalamander, Gewone Pad en Bruine Kikker (alle tabel 1 Ffwet), Heikikker (tabel 3 Ffwet). Waargenomen vissen in het uurhok waarin het plangebied is gelegen; Bittervoorn, Grote Modderkruiper (beide tabel 3 Ffwet), Kleine Modderkruiper (tabel 2 Ffwet).

Oriënterend veldonderzoek

Er liggen in en om het plangebied geen watergangen, waardoor de aanwezigheid van vissen is uitgesloten. Vanwege de ligging aan de rand van stedelijk gebied en het ontbreken van geschikt habitat, is het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen eveneens uitgesloten.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor amfibieën, reptielen en vissen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.6 Zoogdieren

Bronnenonderzoek

Op basis van gegevens (zoogdierenatlas) De algemene soorten zoogdieren welke in het gebied voor kunnen komen, zoals Mol, Huisspitsmuis en Egel staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Uit een vleermuisonderzoek, uitgevoerd in 2008 blijkt dat delen van het plangebied als foerageergebied wordt gebruikt door Gewone Dwergvleermuis en Laatvlieger. Er zijn toen geen vaste rust- en verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied (Ekoza 2008).

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Het terrein is door de geïsoleerde ligging in het stedelijk gebied alleen geschikt voor algemeen voorkomende soorten. Het mogelijk in de toekomst te slopen gebouw aan De Pirk (foto 6) is geïnspecteerd op geschiktheid voor vleermuizen. Het gebouw is mogelijk geschikt voor vleermuizen door de aanwezigheid van openingen in de muur die mogelijk toegang hebben tot de spouw.

Foto 6. Gebouw aan De Pirk (fase 2) met openingen in de muur die mogelijk toegang hebben tot de spouw.

Toetsing Flora- en faunawet

De voorgenomen ingreep zal echter geen significant effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Aangezien vleermuizen genoeg mogelijkheden hebben in de omgeving om naar uit te wijken en te foerageren. Het effect op deze soorten zal dan van tijdelijke aard zijn. Wel is het goed om in de nieuwbouwplannen rekening te houden met de aanwezigheid van deze vleermuizen. Door de spouwmuren van gebouwen toegankelijk te houden voor vleermuizen, kunnen deze in de toekomst mogelijk gebruikt worden als verblijfplaats.

Het gebouw aan De Pirk is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Indien het gebouw aan De Pirk gesloopt gaat worden dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar functie (vaste rust- en verblijfplaats) van de gebouwen voor vleermuizen. Dit onderzoek dient ruim voor de sloop (rekening houden met een eventuele ontheffingsaanvraag) en in de periode juni – september te worden uitgevoerd.

Voor zoogdieren is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

3.2.7 *Vogels*

Bronnen onderzoek

Op basis van gegevens (NDFF) zijn algemeen voorkomende soorten, zoals Koolmees, Pimpelmees, Winterkoning en Roodborst vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied.

Oriënterend veldonderzoek

De opgaande begroeiing is zeer geschikt als broedplaats voor algemene vogelsoorten. Er is in het plangebied alleen nog begroeiing aanwezig rondom het gebouw aan de De Pirk. Deze begroeiing is geschikt als broedplaats voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Het gebouw aan De Pirk (foto 6.) is door het ontbreken van in/uitvliegopeningen ongeschikt voor soorten als Huismus en Gierzwaluw.

Toetsing Flora- en faunawet

Aangezien het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen, moet ervoor gezorgd worden dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren en er beplanting moet verdwijnen, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen. Eventueel is het mogelijk om vooraf maatregelen te nemen, zoals het verwijderen van beplanting voor het broedseizoen, zodat vogels niet kunnen gaan broeden.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

De wijzingen in het plangebied hebben geen negatieve invloed op:

1. Natura 2000-gebieden;
2. Beschermde Natuurmonumenten;
3. Ecologische hoofdstructuur;
4. Weidevogel- en ganzenfoerageergebieden.

4.2 Soortbescherming

Vogels

De opgaande begroeiing is zeer geschikt als broedplaats voor algemene vogelsoorten. De gebouwen en het plangebied zijn niet geschikt voor vogels met jaarrond beschermd nest. Aangezien het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen, moet ervoor gezorgd worden dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren en er beplanting moet verdwijnen, dan moet vooraf door een ter zake kundige bepaald worden of er broedende vogels voorkomen. Eventueel is het mogelijk om vooraf maatregelen te nemen, zoals het verwijderen van beplanting voor het broedseizoen, zodat vogels niet kunnen gaan broeden.

Zoogdieren

In het plangebied is geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig, maar de voorgenomen ingreep zal geen significant effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Aangezien vleermuizen genoeg mogelijkheden hebben in de omgeving om naar uit te wijken en te foerageren. Het effect op deze soorten zal dan van tijdelijke aard zijn. Wel is het goed om in de nieuwbouwplannen rekening te houden met de aanwezigheid van deze vleermuizen. Door de spouwmuren van gebouwen toegankelijk te houden voor vleermuizen, kunnen deze in de toekomst mogelijk gebruikt worden als verblijfplaats.

Het gebouw aan De Pirk is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Indien het gebouw aan De Pirk gesloopt gaat worden dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden naar functie (vaste rust- en verblijfplaats) van de gebouwen voor vleermuizen. Dit onderzoek dient ruim voor de sloop (rekening houden met een eventuele ontheffingsaanvraag) en in de periode juni – september te worden uitgevoerd.

De algemene soorten zoogdieren welke in het gebied voor kunnen komen, zoals mol, huisspitsmuis en egel staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet; voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing nodig.

Overige soorten

Andere soorten (planten, ongewervelden, vissen, amfibieën en reptielen) van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet zijn in het plangebied niet te verwachten.

5 **Literatuur**

- Oskamp, C., Quicksan woningbouw De Pirk Noord te Vaassen, mei 2008, Grontmij
- Nader onderzoek vleermuizen Vaassen, juli 2008, Ekoza